

Po pošti prejemati:

za

celo leto naprej 26 K — h
pol leta : 13 „ — „
četrt : 6 „ 50 „
mesec : 2 „ 30 „

V upravnistvu prejemati:

za

celo leto naprej 20 K — h
pol leta : 10 „ — „
četrt : 5 „ — „
mesec : 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niskih ulicah št. 2, I. 17.

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 26.

V Ljubljani, v četrtek 31. januarja 1901.

Letnik XXIX.

Pred državnim zborom.

Dunaj, 30. jan.

Snovanje klubov.

Jutri torej poskusi vlada svojo srečo z novim parlamentom. Poslanci se zbirajo od vseh stranij in poprašujejo: Ali pojde? Vsi naglašajo, kar tudi volivci žele in s pravico zahtevajo, da mora avstrijski državni zbor skoraj po štiriletnem brezplodnem boju priti do dela. In dela je v izobilju zastalo, ogromna kopica je perečih nerešenih predlog in v bližnji bodočnosti se pomnoži gra divo z velevažnimi gospodarskimi vprašanji. Vlada, parlament in davkoplačevalci torej žele, da pride parlament v pravi tir, in vendar mori duhove svinčeni pesimizem ter ovira resno in odločno inicijativo.

Danes je mej strankami v zbornici skoraj še večja nejasnost in zmeda, nego ob koncu zadnjega zasedanja. Niti posamezni klubi niso osnovani, ker je mnogo novih poslancev, ki iščejo zaveznikov in varnega zavetja v večji parlamentarni zvezi ali pa pričakujejo jasnega političnega vremena. Na levi in desni so življi, katere so valovi političnega boja vrgli na suho, ki pa si še le ogledujejo neznani otok. Najhitreje so dokončali svoje delo Poljaki, češki in ustavoverni veleposestniki. V prvi vrsti pomenljiva je izjava načelnika poljskega kluba. Vitez Jaworski je izjavil, da se Poljaki ne vežejo z nobeno stranko in obdrže popolnoma proste roke. Isto mnenje prevladuje v češkem klubu, in vlada, ki hoče varovati popolno nevtralnost, skuša državno ladijo po raznih ovinkih izvléči iz vrtincev političnih, narodnih in socialnih nasprotij.

Isti kaos je na levici, med nemškimi strankami. Nemški radikalci stavijo zahteve, s katerimi se niti nemška ljudska stranka ne more sprijazniti. »Nemška vzajemnost« stoji na lončenih nogah in se utegne razbiti že ob volitvi novega predsedstva v zbornici. Ustavoverni veleposestniki so včeraj sklenili izjavo, v kateri z vso odločnostjo zavračajo gibanje »Los von Rom« ter s stidom ožigosajo poskuse, ki se ne strinjajo z lojalnostjo do vladarja in države. Tako stoje danes nemške stranke pred vprašanjem, ali naj raztegnejo streho nemške vzajemnosti tudi čez nemške radi-

kalce, ali pa puste Schönererju in Wolfu proste roke, da jezdi prusko kljuse čez drn in strn.

Večina.

Iz tega pa je že razvidno, da je danes nemogoča v zbornici večina, ki bi po ustavnih načelih in običajih parlamentarnega življenja mogla vršiti svoje dolžnosti. Tudi če se obnovi prejšnja »nemška vzajemnost«, je že po številu v znatni manjšini. Sicer pa je ta vzajemnost trdna le na zunaj kot bojna organizacija, ki se valed političnih in socialnih nasprotij v svojih vrstah takoj razbije ob prvem pozitivnem delu.

Enako nemogoča je sedaj prejšnja zveza desnice, ker je preslaba po številu, dasi edina avstrijska državna stranka po svojih načelih in svoji zgodovini. Tako se torej prične boj za novo večino. Da bi si vlada dalje časa pomagala z večinami od slučaja do slučaja, da bi narodnostno vprašanje izključila iz obravnav in osredotočila vse delo parlamenta le na gospodarska vprašanja, je popolnoma izključeno. Saj bode že adrečna debata nemškim radikalcem dala prvi povod, da bodo krošnjariji s svojim nemškim državnim jezikom. Sicer pa je parlament brez večine in manjšine po svojem bistvu in po ustavnih načelih nesmisel. Ako vlada in drugi krogi mislijo reševati vsa vprašanja le v odsekih, potem ni treba parlamenta, ker take posle morejo reševati tudi enquete in razna gospodarska društva. Politika proste roke je sicer jako zlozna in lahka, a proste roke ostanejo tudi prazne. Torej trebalo bode inicijative, da se iz kaosa kristalizuje novo parlamentarno življenje.

Proč od Rima!

To gibanje bo utrdilo katoličane. Sredstva, s katerimi se vodi boj proti cerkvi, so taka, da morejo preslepiti le one, ki niso pravi katoličani, ki se ne udeležujejo cerkvenega življenja in so popolnoma zbegani od liberalnega časopisja in demoralizovani od njegove »svobode«. To gibanje je čisto internacionalno, kakor je internacionalen odpad od Boga in hrepenenje k njemu.

Na Francoskem se hoče uvesti to gibanje v velikem, a brez uspeha. Vse nasilstvo framonov v zbornici, vse preganjanje redov ne bo ljudstva kot takega odvrnilo od katoličanstva, ampak zna vzbuditi

le potrebno in koristno reakcijo. Sedaj hočejo protestanti izkoristiti verski boj na Francoskem in razširjajo tendenciozne novice. Vir teh novic je protestantovski »The Liverpool Courier«, kateri je prinesel veliko raco, da je v dveh poslednjih letih odpadlo 700 francoskih duhovnikov od katoliške vere. A na tem je bore malo resnice. Dasi daje francoska vlada vsakemu odpadlemu duhovniku dvojne dohodke, kakor jih imajo katoliški duhovniki, dasi je v Parizu sezidan dom za odpadle duhovnike (prêtres évadés), vendar se zgodi tak odpad prav redko. In če se kateri odpove, se zgodi navadno iz takega vzroka, iz katerega je odpadel znani Ferk, kateri se je takoj pokazal svetu v spremstvu ženskega krila. Vseh protestantov na Francoskem je okoli 700.000. Kje bi bilo med njimi mest za 700 pastorejv? V parlamentu bi bilo treba zanje votirati čez en milijon frankov zvišanja dohodkov, a nikjer ni sledu o taki potrebi. Te časnikarske race, ki se kolportirajo po liberalnih listih, so torej le nerodno bojno sredstvo internacionalne gonje proti katoliški veri.

Nasprotno pa je dokazano, da protestantizem na Francoskem nazaduje. Ne le, da se protestantizem po svoji vsebini izgublja vedno bolj v indiferentizmu, tudi število protestantov je padlo znatno v zadnjih letih.

Ni se nam torej bati ničesar. Če kaka smet odpade — ali k protestantom ali k pravoslavnim ali k brezkonfesionalnim — ne moremo pomagati. S poukom in s požrtvovalnim delom bomo ljudstvo vodi na poti prave omike — vkljub liberalnim racam

Politični grobokopi.

Pred nedavnim je bila otvorena ozkotirna železnica iz Zagreba v Samobor. Zidala se je nenavadno dolgo, pa še sedaj ni tako urejena, kakor bi morala biti. Konsorcij je bil sestavljen od domačih ljudij, a celemu podjetju je na čelu pl. Francisci, veleposestnik iz Samobora, a ob enem tudi podpredsednik hrvatskega sabora. Človek bi mislil, da bode imelo vsaj to podjetje hrvatski značaj, ker so ga izveli Hrvati in ga tudi vodijo Hrvati. In vendar ni temu tako. Ta 23 kilometrov dolga železnica je tako mažarska, kakor vse druge železnice na Hrvatskem.

Na tej progi je službeni jezik mažarski, kakor na vseh drugih, a ravnateljstvo se nahaja v Budimpešti, mesto v Zagrebu, ter se radi tega plača tudi ves davek le Ogerskej; Hrvatska ne dobi od tega davka niti novčiča. Tako so izposlovali Mažari od vseh večjih podjetij, da se njihova ravnateljstva nahajajo v Budimpešti, samo da od davka nima Hrvatsko nobene koristi. To je pa očitna prevara ter je proti takemu ravnanju posvedovala celo mažaronska regnikolarna deputacija. A kakšen vseh morejo imeti taki usprosvedi, če sam predsednik te regnikolarne deputacije dopušča, da se ravnateljstvo njegovega konsorcija nahaja v Budimpešti? Predsednik te regnikolarne deputacije je namreč pl. Francisci. Kaj more taka deputacija doseči, če sam njen predsednik trpi očitno krivico, ki se godi s tem prestopkom od mažarske strani. In kako ne bi Mažari vse predrznejše širili po Hrvatskem mažarizacijo, če se Hrvati njej niti najmanj ne ustavljajo.

Tukaj mislimo seveda službene Hrvate, ki so le po imenu Hrvati, a po duhu svojem vse kaj drugega. Kaj bi storili Mažari s svojim saborskim podpredsednikom, ko bi se drznil kaj takega storiti, kar je storil podpredsednik hrvatskega sabora? Tak podpredsednik ne bi sedel na predsedniški stolici niti minute, kajti Mažari znajo vsi, tudi službeni, braniti svoje pravice ter se ne bi nikdar tako ponižali, kakor službeni Hrvati ali mažaroni.

Tem ljudem je hrvatsko-ogerska nagodba vedno na jeziku, pa jo vendar sami prezirajo, čim dopuščajo, da se na Hrvatskem gode take nepostavnosti, kakršne so zgoraj omenjene. Seveda je pri takih okolišnostih Mažarom čisto lahko svoje osnove izvajati ter širiti svojo mažarsčino v skrajne kote hrvatske. A kako predrzni so postali na Hrvatskem taki zavezniki mažarski, vidi se iz pisanja nekih časopisov, kakor židoveke »Drave« v Oseku in »Agramer Zeitung«, ki očitno hvalijo vse, kar je nemškega in mažarskega, a hrvatsko prezirajo in grdiyo kot tuj narod, ki ni vreden, da bi se kdo nanj oziral.

Tudi to je žalostno znamenje, da morejo sploh taki časopisi med Hrvati izhajati. Tukaj čaka Hrvatov hud boj. Saborski poslanec Tuškan je zategadelj opozoril že več-

LISTEK.

Med Slovenci ob Renu.

(Piše Luka Arh.)

(Dalje.)

Žalostna zanimivost se mi je pripetila, ko sem obiskal svoje rojake v takozvani »Menazi«. To je precej veliko poslopje, kjer stanujejo le neoženjeni delavci. Hrano imajo skupno v veliki obednici. »Tjekaj le idte!« mi je dejal župnik, »tam je mnogo Avstrijcev, ki pa ne hodijo preveč radi v cerkev«.

Pozvonim. Oskrbnik mi odpre in me vpraša, česa želim. »Ali ne stanuje tukaj več Slovencev?« ga vprašam. »Slovencev?, ne vem. Avstrijcev je pa precej«.

»Prosim, idite k njim in recite Slovincem, da želijo z njimi govoriti«.

»Prav rad. Počakajte v obednici«.

Čez nekaj časa pride v obednico mož z rjavkasto brado; zelo temno gleda in vpraša, — ne da bi odgovoril na moj pozdrav: »Kaj pa je? Zakaj ste me dali poklicati?«

Prijazno stopim k njemu, ga pozdravim še enkrat in mu ponudim desnico. Mož me gleda srepo in stisne prav po vojaško obe roki k sebi.

»Vaš rojak sem, Slovenec. Ker sem ravno v Hombergu, sem vas prišel obiskat. Pomeniva se kaj o domovini. Morebiti že niste dolgo bili doma, in gotovo vas bo zanimalo, če vam kaj povem o naši slovenski domovini«.

»Pri meni ne bodete nič opravili! Vsaka beseda je zastoj! Saj vem, zakaj ste prišli v Homberg. V cerkev me ne bo. Radi mene lahko greste. Je vse zastoj! Jaz sem, kar sem, in hočem tudi ostati!«

»Saj ni tako hudo, kakor mislite«, mu pravim. »Res, semkaj sem prišel zato, da ponudim svojim predragim rojakom Slovincem priložnost, slišati zopet enkrat besedo božjo v svojem jeziku in opraviti izpoved v mili materinščini. Prav lepo in prijazno povabim tudi vas v cerkev k pridigi in petim litanijam Matere božje. Glejte, danes je nedelja; čas imate. Pridite, pridite, prosim vas«.

»Mene ne bo!«

»Pa vsaj drugim Slovincem povejte, ki so v tej hiši, da jih povabim k petim litanijam danes ob petih«.

»Nikomur ne bom pravil. Sicer jih pa tudi doma ni, so že šli razveseljevat se v krčme in na plesišča. Ali želite še kaj? Hitro povejte, meni se ne ljubi tu stati«.

»Kajpada želim še marsikaj, pred vsem, da bi prišli vi v cerkev, da bi uredili svoje reči z Bogom, ker se mi zdi, da že dolgo niste bili pri spovedi. Prijatelj moj, porabite priložnost. Očistite svojo vest. Morde vas Bog zadnjikrat kliče in opominja. Kajne, da bodeste prišli«.

»Ker ste že tako sitni, vam povem naravnost, da sem se leta 1891 zapisal za »konfessionslos«. Jaz nimam nobene vere. Star sem 42 let in neoženjen. V cerkev ne hodim in molim tudi ne. Ni pa treba misliti, da sem bogve kako velik »lump«. Ne pijem niti vina niti žganja, ubil nisem še nikogar, ukradel in zažgal nisem prav nič. Sploh, prizadevam se živeti po vesti pošteno, kakor se spodobi«.

»Lepo in hvalevredno je, da živite lepo.

O da bi vas tudi drugi posnemali v tem, da ne bi tako pili, posebno žganja ne. Ker pravite, da poslušate vest, mi povejte prav odkritosrčno, ali vam vest nikoli ne pravi, da je treba moliti, v cerkev hoditi? Zakaj pa v tej zadevi ne poslušate vesti?«

»Zato, ker vem, da ni Boga, da ni duše«.

»Stojte, prijatelj! To so reči, ki se izgovorijo hitro, a navadno kar tje v en dan brez premisleka. To ste kje slišali ali brali«.

»Bral sem, veliko sem že bral v svojem življenju. In ravno po branju sem prišel do tega, da nimam vere«.

»Kaj ste pa brali? Toda povejte mi, ste li soc.-dem.«

»Da, to sem. Iz teh časopisov sem to vse zvedel, kar vem. In pri tem ostanem, da pri meni ne bodete nič opravili«.

»Žal, da moram skoro oditi, ker se mi mudi v cerkev. Kaj pa ob smrtni uri? Nesrečnež, kaj bo z vami!«

»Nič. S smrtjo je vse ven!«

(Dalje prih.)

5th 35 L

krat Hrvate, kako nevaren življ so židje na Hrvatskem in kako razjedajo hrvatski narod ne samo v gmotnem, nego tudi v narodnostnem pogledu. Žalibog da so ostali njegovi opomini do dandanes neuvaženi in da se židovski vpliv na Hrvatskem silno množi ter da je že skrajni čas, da se omeji. Toda dokler bodo imeli na Hrvatskem vso oblast v svojih rokah mažaroni, se ne more pričakovati nič boljšega, premda je ministerjalni svetnik iz Budimpešte pri pojedini, ki so jo imeli v Zagrebu prigodom otvoritve zgoraj omenjene železnice, obljuboval, da se minister komunikacij zanima ravno tako za napredek Hrvatske kakor Ogerske. Službenim Hrvatom je godil ta govor službenega moža iz Budimpešte ter so mu seveda vpili živio.

Ali znano je pa tudi po celej Hrvatske, da ogerski minister do zdaj ni storil za Hrvatsko nič, premda je po ustavi dolžan, skrbeti za Hrvatsko tako, kakor za Ogersko. Sama regnikolarna deputacija je priznala, da se za Hrvatsko ne stori v gmotnem pogledu toliko, kakor to zahteva pravičnost. Službeni ljudje hočejo le z lepimi frazami preslepiti ljudi, da bi verovali v nekaj, kar ni bilo in kar se tudi ne bode zgodilo, dokler bodo Mažari upravljali z gmotnimi odnošaji na Hrvatskem. Pod Mažari se ne more Hrvatska razvijati niti gmotno niti duševno, kar dokazuje najboljše današnje žalostno stanje Hrvatske.

Politični pregled.

V Ljubljani, 31. januarja.

Blankini odstopi na korist La ginja? Glasom poročila v zadnji številki »Südena« je precej nade, da pride bivši poslanec dr. Laginja vendar le v parlament, in sicer bo zasedel sedanje Biankinijevo mesto. List namreč poroča, da je Biankini že pred državnozborsko volitvijo izjavil, da je voljan odstopiti svoj mandat Laginji, ako bi propadel v svojem volivnem okraju in bi se s tem strinjali njegovi volivci. Te svoje izjave, piše »Süden« dalje, Biankini tudi pozneje ni premenil in je ni prekal v »Nar. Listu«. Mi smo seveda mnenja, da bi jugoslovanska delegacija težko pogrešala posl. Biankinija, ker se je pokazal pri raznih prilikah vestnega in zmognega zastopnika hrvatskega naroda v parlamentu. Vkljub temu bi isterski Hrvatje gotovo ne odrekli svojega priznanja in hvaležnosti požrtvovalnemu in plemenitemu namenu poslanca Biankinija. — Tako »Süden«. Mi izražamo le željo, da bi se na kakoršenkoli način posrečilo odpreti pot v parlament vrlemu in vnetemu zagovorniku bednih istrskih Slovanov.

Izjava ustavovernega veleposestva. Mej brzojavkami smo včeraj sporočili, da so oddali liberalni veleposestniki odločno izjavo proti znanemu programu Schönererjeve in Wolfove frakcije. Komunikej o seji, v kateri se je soglasno vsprejela napomnana izjava, pravi, da je seji predsedoval grof Thun-Salm, prisostvovali so pa: grof Thun, knez Fürstenberg, knez Rohan, dr. Baernreither, baron Ludwigstorff, knez Trauttmansdorff, baron Schwegel, grof Attems, dr. Grabmayr in grof Stürgkh. Izjava se deli v pet delov. Liberalni veleposestniki se izjavljajo najprej za pozitivno delo v parlamentu, v drugem se izjavljajo proti točki Schönererjevega programa glede zveze z Nemčijo, potem obžalujejo in obsojajo protirimsko agitacijo, »ker je naperjena naravnost proti svobodi vesti in ker se s tem občutao žalijo verska čustva širših krogov in seje le razpor v nemškem narodu in zanaša celo v rodbine«. V četrti z bolešjo, osramočenjem in ogorčenjem obsojajo Schönererjevo izjavo ozir lojalnostnega vprašanja, konečno pa znova zatrjujejo, da hočejo sodelovati v vsemi enakomislečimi nemškimi strankami. Konec izjave je tako odločen, da stavi na razne nemške stranke naravnost vprašanje, ali hočejo »gemeinbürgerschaft« v zvezi z veleposestvom ali pa z nem. radikali. Obe skupini ne moreta biti zjedinjeni. Zato pa, ker se vse večje levičarske stranke boje zameriti vplivnemu veleposestvu, izjavljajo že sedaj nemški liberalci in nacionalci, da ne marajo nikake skupnosti s Schönererjanci. Do te izjave se sicer ni lahko prišlo, ker se obe imenovani stranki vsaj na skrivnem strinjati z Wolfom in Schönerer-

jem, toda nemška »gemeinbürgerschaft«, čeprav sedaj luknjičava, je premagala vse pomisleke. Vitez z Rožnova in njegovi trbantje bodo pa osamljeni.

Klub nemške ljudske stranke se je včeraj konstituiral. Svojim načelnikom je zopet izvolil poslanca Kaiserja, namestnikoma pa dr. Derschatto in dr. Beuerla. Posl. dr. Mayröder, ki je bil izvoljen s pomočjo kršč. soc. glasov, je prosil vsprejema v klub, a prošnjo mu je večina odbila in ostane divjak. Od 47 članov so za vsprejem glasovali le štirje. Glede predsedniškega vprašanja je klub izjavil, da se ne poteguje za nobeno mesto v predsedstvu, akoravno bi kot največja nemška stranka bil v to opravičen, vendar bo pa sprejel prvo podpredsedniško mesto, ako se mu ponudi, in kandidoval zopet poslanca Pradeja. Grozno nejevoljo je pa vzbudila v klubu izjava liberalnih veleposestnikov, ki so izjalovili tako krasen načrt nemške »gemeinbürgerschaft«. Z izjavo se seveda nemški nacionalci ne strinjajo, ker jim je ljubši Wolf, kot pa katerikoli liberalnih veleposestnikov.

Češki socijaleci bodo bržkone kmalu vsi v mladočeskem klubu. Poslanca Reichstädter in Sehnal sta že prijavila svoj pristop mladočeskemu klubu, posl. Klofač, Czerny in Fressl so mu pa odposlali pismo, v katerem ga prosijo, naj se razmerje mej klubom in njimi tako uredi, da bo mogoče skupno delovanje. Ker se pa poslednja dva že itak oficijelno prištevata mladočeskemu klubu, preostaja le še Klofač, ki pa gotovo ne bo hotel samevati kot divjak in jo bo kmalu ubral za ostalimi tovariši.

Iz Vatikana. Poročali smo že pred nekaj dnevi, da se vrši prihodnji konzistorij v prvi polovici meseca marca. Imenovanih bo po poročilih iz Rima 12 novih kardinalov, mej temi dunajski nuncij monsg. Taliani in še nekaj drugih vatikanskih zastopnikov na evropskih dvorih, ter patrijarh Nocella. Francoski cerkveni dostojanstveniki sedaj baje ne pridejo v poštev, ker še niso poravnana nasprotstva mej francosko vlado in Vatikanom. — Sedanje razprave v francoskem parlamentu o kongregacijskem zakonu se v Vatikanu ne boje posebno, ker so prepričani, da se bo posrečilo taktnemu postopanju monsg. Lorenzelliju odvrniti pretečo nevarnost. Sicer se pa debata ne zavrhši tako kmalu. Opozicija je že sedaj stavila nad 60 preminjevalnih predlogov, o katerih vseh se mora vršiti razprava. — Posebno veseli so v Vatikanu odgovora kralja Edvarda na sožalno brzojavko sv. očeta. V toplih besedah se kralj zahvaljuje za sožalje in izraža nado, da ostane razmerje mej Anglijo in Vatikanom kar najboljšo, ter zagotavlja, da bo pustil angleškimi katolikom vedno največjo svobodo. Sv. očeta je ta izjava vrlo razveselila. — Pri poroki nizozemske kraljice Viljemine bo Vatikan zastopan po monsg. Tarnassiju. Pri tej priliki bo izročil tudi odzovno pismo, ker je določen za prihodnjega državnega podtajnika.

Kitchener ujet? Nekateri nemški listi so te dni presenetili svet z malo verjetno vestjo, da se je Burom blizu Balmorala posrečilo zajeti angleški vlak, v katerem se je peljal lord Kitchener, in se polastiti njegove lastne osebe. To poročilo je pa le deloma resnično. Buri so z dinamitom razdrli delagoaško železnico pri Balmoralu nekaj trenutkov, predno je došel na tisto mesto angleški vlak-oklopnik. V tem vlaku pa bržkone ni bilo Kitchenerja, a tudi ko bi bil, bi bil lahko utekel nevarnosti, ker so Angleži potem pregnali Bure. S tem napadom so Buri hoteli pretrgati železniško zvezo, kar so tudi dosegli. Da se je pa bil vroč boj za imenovani vlak, so dokaz precej številne izgube na angleški strani.

Slovstvo.

»Matica Hrvatska«. V jedni zadnjih številki našega lista smo že opisali na kratko letošnji književni dar tega izvrstnega književnega društva ter pozvali ob enem k pristopu med hrvatske Matičarje vse prijatelje lepe hrvatske knjige. Ker bi pa utegnili marsikoga zanimati število Matičinih članov-Slovencev, ki jih je štel lansko leto to društvo, in bi morda ravno te pičle številke koga spodbodile k pristopu, slede naj

tu, kakor smo jih posneli po zadnjem »Izveštaju«.

Vseh Matičarjev-Slovencev je bilo 387! Pač nikakor ne častno število za nas, ki nam je blagoljubna hrvaščina med vsemi slovanskimi narečji najbližja, najrazumljivejša! Od teh 387 jih je vpisanih iz Kranjske 184, iz Štajerske 116, iz Primorja 82, iz Koroške pa 5.

Te borne številke pač nikakor ne spridučejejo tiste intenzivne težnje po slovensko-hrvatski vzajemnosti, ki se tolikrat s ponosom in največjim ognjem povdarja ob najraznovrstnejših prilikah, zlasti v onih slovenskih krogih, ki naj bi bili posebno častno zastopani med hrvatskimi Matičarji.

Ne zamudimo torej prilike, pa vstopimo res mnogoštevilno med Matičine člane! Skrbimo, da pred vsem svoje društvene knjižnice jamemo bogatiti z izbornimi Matičinimi knjigami. Zlasti izmed učiteljskih okrajnih in krajnih knjižnic naj se odslej vsaka potruži, da obogati leto za letom za neznatno svoto 6 kron na toliko res krasnih knjigah! Sploh pokažimo posamezniki, posebno pa naše čitalnice in bralna društva, da nas res veseli napredek bratske književnosti, ter da mu skušamo tudi mi gmotno po skromnih svojih močeh pripomoči do še lepšega, sijajnejšega procvita! »Matičar«.

Jan. Leciejewski je napisal v poljskem jeziku životopis: **Franciszek Preszern**, poeta slowieski. Med opisom Prešernovega življenja so jako navdušena razmotrivanja o njegovih pesmih, in podaje Poljakom tudi splošno sliko takratnih slovstvenih in kulturnih razmer med Slovenci. Primerja ga tudi z Mickiewiczem, pri katerem vidi močnejša in globlja čustva. A.

Dopisi.

Od nekod! 30. jan. (Kmetje o poslancih.) Slišali smo, da hoče dr. Tavčar spraviti v en klub vse poslance. Mraz nas je stresel, kaj tacega še misliti ne moremo. Ali se Tavčarju meša? Ali se norčuje iz vseh? Koliko smo pretrpeli kmetje zabavlje, koliko sumočenja, ker smo se trudili, da smo poštene poslance volili na Dunaj! Poslance smo volili kmetje za to, da bi za kmetiški stan, kateri tako hira, kaj storili na Dunaju!

Kmetje odločno zahtevamo od poslancev, da se morajo za nas potruditi; kajti noben stan ni tako zapuščen in noben stan tako stiskan, kakor kmetiški. Zdaj naj pa naši poslanci stopijo v klub z liberalnimi poslanci, kateri so se udeležili grdega boja proti kmetiškim interesom, ki za kmeta nobenega smisla nimajo, in ki so tudi sokrivi pri lažeh, ki so se med nas kmete trosile zoper katoliško-narodno stranko, našo edino prijateljico! Ne, z liberalci ne! To si naj zapomnijo poslanci in se po tem ravnaajo. Mi, ki smo trpeli v volivnem boju, pač imamo pravico, da to rečemo.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 31. januarja.

Slovanski centrum osnovan! Današnja brzojavka nam naznanja, da se naši poslanci na Dunaju značajno drže svojega programa. Tavčarjev kveder na Dunaju nima tiste veljave, kakor v Ljubljani. Ta mož, ki v Ljubljani vse terorizira, pokaša sedaj sad svoje divje gonje. Uničiti hoče vse, kar ne gre z njim. Sedaj pa naj mož vidi, da se njegovemu terorizmu ne bo vse uklonilo. Čestitamo svojim poslancem in jih prosimo, naj krepko zastopajo svoje volivce na podlagi programa, na katerem so izvoljeni.

Dež. predsednik baron Hein se je z gospo soprogo sinoči povrnil z Dunaja.

Predsedstvo trgovinske in obrtne zbornice. Trgovinski minister je potrdil izvolitev Jos. Kušarja predsednikom in Ant. Kleina podpredsednikom kranj. trg. zbornice za letošnje leto.

Duhovniške vesti s Štajerskega. Prestavljen je č. g. Gašper Zernko, kaplan v Št. Lenartu v Slovenskih Goricah kot kaplan v Marnberg, č. g. Maksimilijan Ocvirk, provizor v Podsedri, je zopet nastavljen kot kaplan pri sv. Lenartu v Slovenskih goricah.

Obč. volitve v Št. Rupertu. V Št. Rupertu je pri občinskih volitvah dne 28. in 29. jan. v III. in II. razredu zmagala naša

stranka s 16 odborniki. Nasprotniki pa v I. razredu z 8 odborniki.

Nov slovenski list nam je danes prišel v roke. List je glasilo kmetijske družbe za Trst in okolico. Novi list je »Vinarski in vrtnarski list«, vinogradnikom, sadjarjem in vrtnarjem v pouk. Uredništvo je v spretnih rokah g. Antona Štreklja. Izhajal bo list 15. dan vsakega meseca in stal na leto 1 K. Naročnina naj se pošilja na naslov »Slovenska kmetijska družba v Trstu via Geppa štev. 14.« Prva številka »Vinarskega in vrtnarskega lista« ima naslednje vsebino: »V pozdrav«, »Naš list«, »Obdelovanje vinogradov s plugom«, »Pridelujmo špargelj«, »Obrezovanje sadnega drevja«, »Gospodarske drobtinice«.

Dela pri predoru bohinjaške železnice bodo potrebovala znatno več časa nego se je prvotno mislilo. Ondi, kjer so mislili, da bodo dobili trdno skalovje, dobe drobče se kamenje. Ako se pri nadaljnih delih ne dobi drug rezultat, bodo stroški znatno večji.

Umrli je v Ribnici urar gosp. Andrej Kezele. Pokojni bil je ustanovitelj tam-buraškega zbora in je bil njega vodja skoraj do zadnjega. V glasbi je bil popolnoma samouk ter je žel povsod priznanje kot dober glasbenik. Bil je tudi med ustanovitelji kluba slovenskih biciklistov »Ribniška dolina«, pri katerem je bil tudi vodja. Zapustil je štiri nedorasle otroke, kateri so sedaj sirote brez očeta in matere, katera jim je tudi pred kratkim umrla. Pogreb je bil 29. t. m. Pogreba so se udje kolesarskega kluba v obilnem številu udeležili in mu zapeli ganljive nagrobnice. Rajnega priporočamo v blag spomin in molitev.

Večer slovenskih planincev. Na včerajšnji večer slovenskega planinskega društva je prihitelo kakih 50 slovenskih planincev in njihovih prijateljev. Predavanje gospoda dr. Vlad. Foersterja je bilo velezanimivo, poučno in zabavno. Gospod Foerster bode na prihodnjem večeru, ki bo spojen z razstavo slik, nadaljeval svoje predavanje. Večer so zaključile narodne pesmi.

Iz Leskovic. (Škarlatica.) V Leskovicah razsaja že kaka dva meseca bolezen škarlatica, in jih je umrlo že 17 otrok; kakor kaže, ne bo še smrt s temi žrtvami zadovoljna. Zdravnik iz Škofje Loke nas obišče in se trudi, da bi bolezen omejil. — Pri ljudskem štetju letos se je tu kakih 100 oseb manj naštelo kakor pa pred 10 leti; revščina jih žene na tuje. — Bolj vesela je lovska vest: Neki lovec je tu tako izvrstno pomeril na zajca, da je z enim strelom enemu zajcu osem nog odbil.

Efektno tombolo je dovolilo ministerstvo gasilnemu društvu v Mokronogu.

Ljubljanske novice. Poročil se je danes v stolnici g. K. Galle, koncipist pri finančni prokuraturi, z gđ. Valerijo Maurer. — Tavčarjevo slovo od Ljubljane je bilo še ganljivejši, nego smo ga mi popisali. V gostilni pri trgovcu s prašiči je sedel v družbi mož, kakeršni so znani sluga veteranskega društva Goršič, čevljar Kranjc, dolgi postrešček, ki bo v kratkem zopet stal pred sodiščem, Šturm itd. Ob šampanjcu so se ti ljudje s Tavčarjem prav napredno zabavali. Obč. svetnik Turk je bil govornik. Dr. Triller je baje obljubil članek, v katerem bode na podlagi teh dogodkov dokazoval, kako je stopil vodja napredne stranke mej nižje sloje. Za večjo zabavo je skrbela harmonika. Včeraj opoldne se je Tavčar v družbi svoje Franje odpeljal na Dunaj. Menil je, da se mu bo v Ljubljani pridružil goriški Oskar Gaberšček, toda ta mu je brzojavil, da se je v Ronkah prigradila železniška nesreča in da ne more naprej. Franja je imela velik »pušlec«, in prav vesela je bila, da je Tavčarja prišel spremit lekarnar Levstek. Za vsak slučaj dal je baje ta Tavčarjev prijatelj Tavčarju v voz nekaj steklenic zdravilnih »kapljic«, ki se morajo vzeti na »teš želoce«. Turk je prišel po slovo v cilindru! — Otrok zgorel. V bližini tovarne za lep se je vnela obleka otroku Binderjeve dekletke. Otrok se je igral s tlečo cunjjo, ki je bila na peči, ter je cunjjo potegnil k sebi, na kar se je unela otrokova posteljna oprava ter se je otrok tako opekel, da je umrl. — Nezgoda pri zgradbi novega Franc Jožefovega mostu se je pri-

peti danes jutraj. Oder sredi Ljubljane se je podrli in okoli 20 delavcev je padlo v Ljubljano. 1 delavec se je poškodoval, ostali pa mrzla kopel menda tudi ni posebno dobro dela. — Znati se mora! pravijo na ljubljanskem magistratu, zato večkrat kaj naredi pod roko. Poroča se nam, da so les starega mesarskega mostu prodali pod roko. Zakaj to? Ali bi ne imela občina več od tega, ako bi se dražba razpisala? Razume se, da je bil obč. svetnik Turk pri tej prodaji »pod roko« navzoč. — Ravnik zopet skušal uiti. Širijo se vesti, da je Ravnik v Gradiški po nekem kanalu zopet hotel uiti. — Prostosti naveličal se je iz cirkniškega zapora ubegli Jožef Turšič vulgo Draščev. Javil se je sam na ljubljanskem žbjuaku. — Huda godila se je včeraj zvečer na Bregu nekemu pijančku. Hudo so se mu mešale noge in kolobocija pod nogami je bila tem hujša, ker mu je bilo vedno več snega pod nogami, čimdalje je ril. Skoro je imel mož vse polno malih paglavcev okoli sebe, ki so s krohoto spremljali možovo gibanje. »Ala, dejma gakepat«, zaupil je najporednejši in pijanček, ki ni mogel leteti za paglavci, bil je v hipu bel od glave do pete. Usmiljeni ljudje rešili so pijančka, da ga niso paglavci s sneženimi bombami zasuli.

Slovensko trgovsko društvo »Merkur« ima v nedeljo 3. febr. I. redni občni zbor ob 3. uri popoldne v »Nar. domu«, prtiljeje na levo v društvenih prostorih.

Nove ljudske knjižnice se ustanove na Štajerskem v Šmarju pri Jelšah, na Sladki gori in v St. Vidu. Ljudska knjižnica na Ponikvi šteje že nad 800 knjig.

Konkurenca nemškemu gledališču v Mariboru. Mestnemu gledališču v Mariboru se slaba godi vsled občutne konkurence. Na treh drugih odrih se v Mariboru sedaj pridno igra in občinstvo gleda igre v »Narodnem Domu«, v »Katol. delavskem društvu« in v »Katol. rok. društvu«, prav lahko pogreša »umetnike« mariborskega mestnega gledališča, ki je radi tega prišlo letos že v tako slabe denarne razmere, da mu je moral dati obč. svet 4440 K podpore, ker sicer bi njegova »umetnost« ne mogla naprej. Sedaj je izposloval ravnatelj mestnega gledališča, da se smejo »Čitalnične« predstave vršiti le »za ude in za svojece«. No, storilo se je potrebno, da bode pristop k »Čitalnici« širjim krogom olajšan. Nikakor se ne strinjamo z »Südt. Presse«, ki pravi, da galerijsko občinstvo rado prepušča mestnemu gledališču. Uprav to občinstvo najbolj potrebuje vzgoje in slovenske zavesti.

Nemški listi. Ravno zdaj se po naših krajih zopet usiljivo ponuja nemški list »Gartenlaube«. Svarimo naše družine pred tem listom, ker je pisan v protiverskem smislu. Naše družine imajo sedaj na razpolago dovolj dobrih domačih listov. Za majhne otroke naj naroče »Angelčka«, za večje »Vrtece«, za odrasle imamo »Dom in Svet«. Izmed hrvaških listov je odraslim primerna »Prósveja«. Koder želé nemških listov, se lahko priporočata »Alte und Neue Welt« ali »Hausschatz«. Vsi ti listi so lepo ilustrovani ter skrbje za pouk in zabavo.

Novo Tumovo društvo v Gorici. Dr. Tuma je sklical v Gorici osnivalni občni zbor »Pevskega in glasbenega društva v Gorici«.

Nov most na Goriškem Most čez Sočo pri Barki so pričeli sedaj graditi. Delo vodi inženir Haas.

Kneippovo kopališče v Gorici. Naš rojak gospod Okič, ki sedaj v Würshofenu urejuje »Kneippblätter«, bode v Gorici ustanovil Kneippovo kopališče in ondi pričel izdajati slovenski Kneippov list.

Izid državnozbornske volitve v vseh 5 skupinah v letu 1901 kakor tudi volitev v dobi od 1873 do 1901 nam prav dobro predočuje najnovejša v G. Freytag et Berndt-ovi zalogi na Dunaju VII/1 izšla dvojna karta, ki bo vsakemu, ki se kaj zanima za politično življenje, vrlo dobro došla. Za ceno 2 kron se dobi na teh dveh kartah vse, kar pride pri volitvah sploh v poštev: ime, strankarstvo, volivni okraj in število glasov za vsakega poslanca, razmerje strank drž. zbora od 1873—1901, število volivcev, udeležencev, davčna moč prebivalstva itd. Ker se bomo s posameznostimi tega parla-

mentarnega leksikona bavili obširneje v poznejših številkah, zato s tem svoje čitatelje samo opozarjamo na to pregledno Freytagovo delo.

Odličen češki pisatelj umrl. Iz Prage prihaja vest, da je ondi umrl v šestdesetem letu svoje dobe češki pisatelj in pesnik Julij Zeyer.

Oh, te žlice! Žlice igrajo važno ulogo v narodno-napredni politiki. Veljaven, pri »inteligenc.« upliven možak je hotel v Kranju postati neki »Sokol«, zato so se v kavarni na čuden način žlice prijemale njegovih prstov. Reče je pa visoko letal in nizko je padel. Pri tem delu je bil a retiran! To je druga aretacija, ki je presenetila čile »Sokole«. Tolažijo naj se, da njihov tovariš v nekaj letih lahko postane še — liberalen časnikar.

Nemški nacionalci proti našemu domačemu polku. Napetost mej vojaštvom in nemškimi nacionalci v Celovcu narašča. Častniki ne dobe več od nemških društev vabil na zabave. Proti vojaški godbi se je ustanovila celovška mestna godba. Sedaj bi radi nekateri Nemci vender udeležbo častnikov pri prireditvi celovške podružnice nemškega plan. društva. Da se pošlje vabila častnikom, sklenilo se je z 8 proti 7 glasovi, častniki pa so z ozirom na hujskanje nemških nacionalcev, vabilo odklonili. Nemci groze, da sedaj ne bodo pustili več častnikom in njihovim družinam izposojati knjige iz »Südmärkine« »Volksbücherei«.

Vsprejem v topničarsko kadetno šolo. V to kadetno šolo se sprejmo mladenci v dobi od 14. do 17. leta, ki so dovršili vsaj štiri razrede kake srednje šole s polvoljnim vspehom. Na rede iz grščine in latinščine se ne ozira. Šolnina znaša za navadne gojence 300. za sinove častnikov in uradnikov 160 in za one iz moštva stalne armade 24 kron na leto. Prošnje za vsprejem je doposlati do 15. avgusta poveljništvu topničarske kadetne šole Dunaj X/2., kjer se izvedo tudi natančnejši pogoji.

Razpisana učiteljska služba. Na jednorazrednici na R o b u je popolniti mesto učitelja vodje z normalnimi dohodki. Prošnje sprejema do 28. februar. okr. šolski svet v Kočevju.

Karol May — pesnik. Znani pripovedovalec Karol May, katerega žive dogodbe in popise mladina tako slastno požira, je izdal zbirko pesmij in rekov z naslovom »Himmelsgedanken«. Pesmi so jako lepe in vseskozi nabožne.

Srečna rešitev jezikovnega vprašanja C. kr. loterijski urad v Pragi je poslal hrudimski korporaciji sledeči dopis: »Z. 96. Von dem k. k. Lottoamte v Praze. Slavné konferenci sv. Salvatora spolsku sv. Vincence z Paula v Chrudimi. Die ange suchte Bewilligung zur Ausspielung der losu auf den 1. Ruf. Jeden malovaný obraz, predstavující kvetiny, der k. k. Lottoziehung v Praze dne 16. ledna 1901 gegen Ausgabe von 90 einfachen Losen im Preise von dvě K, wird hiemit ertheilt. nachdem die Taxe mit osmáct K entrichtet worden ist. Die erlegte Taxe wird für keinen Fall zurück bezahlt. Von dem k. k. Lottoamte v Praze dne 20. prosince 1900«. To je vendar enakopravnost!

Les bodo topili. Možnost, da se topi les, je iznašel gozdni nadzornik v Lennur, monsieur de Gall. To je pač velika pridobitev za industrijo!

Pošten volilec. Dr. H r u b a n je kandidiral za Ostravo in bil tudi izvoljen. Volili so ga, ker so se na njega zanesli, vsaj je večkrat dejal: Če bom izvoljen, bom za ljudstvo vestno delal, in če ne bom izvoljen, bom delal tudi. V prvem slučaju bo imelo dobiček ljudstvo, če padem, bom imel dobiček jaz in moja družina. Vse drugače je govoril njegov nasprotnik liberalac dr. Palkovsky, ki je dejal, da bo delal, pa zato mora dobiti poslanski sedež. Po volitvi se je izrazil: Ostravo branite zdaj sami, ali drugače: maščeval se bom. To so dobro ovaževali volilci. Priprostega volilca dr. Hrubanovega je neki odličen gospod iz Freustata nagovarjal, naj voli dr. Palkovskega, da ga bo za to sijajno plačal. Tudi za ti-sočak ne, je odgovoril kmet, ter volil po svoji vesti. Volilec Lichnovsky je šel raje tri ure peš, da prihrani 60 h za železnico. Ko bi bil volil Palkovskega, bi bil

dobil plačano železnico in še povrh dober »bakšiš«, kakor se je zgodilo drugim. Pa ni hotel! Slava takim volilcem!

Praga šteje sedaj 196.166 prebivalcev. L. 1890 jih je imela 175.751. Pri teh številkah niso ušeta predmestja.

Influenca v Zagrebu. Iz Zagreba se poroča, da je ondi na influenci bolnih 3600 ljudij.

Židje v Galiciji love poslaniški mandat Verganijevo glasilo piše naslednjo zanimivo novico iz Galicije: Židje v starosti 30—35 let so si na vso moč prizadevali vjeti kak mandat. Bili so slučajji, ko je nekateri židovski kandidat ponujal volilcem za mandat do 35.000 gld. To pa radi tega, ker židje, ki so dovršili vseučiliščne nauke, gredo v Rusijo iskat med ondrotnimi bogatimi židi neveste. Če je doktor, dobi nevesto z doto 20 do 30.000 rubljev, če je povrh tega še poslanec, zpa dobi nevesto s 300.000 rublji. Kupčja ni ravno napačna.

Častnik — tat. V preiskovalnem za-poru budimpeštanske garnizije sedi sedaj nadporočnik Diossy, ki je ukral blagajno svojega polka, v kateri je bilo okoli 10.000 goldinarjev.

Kako se urednikom godi. »Podvi-socké Listy« poročajo, da en člen uredništva »Radikálnych Listu«, ki so morali nehati izhajati, vsled tožba prišel ob vso doto svoje žene in je vsled tega postal bolan na duhu.

Pruska vlada in socijalisti. Pruska vlada odslovi vsakega državnega uradnika, učitelja, uslužbenca pri državnih železnicah, o katerem bi se zvedelo, da je pristaš soc. demokratov. Železniško ravnateljstvo v Devinu je pred kratkim odsloвило 37 delavcev in uslužbencev, ker so se vdeležili agitacije soc. žel. društva. Pruski »Reichsanzeiger« kaže na veliko nevarnost, ako bi uslužbenci ubogali vodstvo rudeče internacionale za časa vojske. Tako sodi nemška vlada. Na Dunaju so druzega mnenja, tu jih božajo in povzdigujejo za c. kr. vladne soc. demokrate. Enkrat se bo že maščevalo.

Ruski maršal Gurko je umrl, kakor smo včeraj naznanili, na svojem posestvu Satarovo. Žnjim leže v grob jeden največjih vojakov iz rusko-turške vojne. On je bil, ki je zasedel vse prehode preko Balkana in varoval pot ruskim četam. Zapovedoval je v tridnevni bitki pri Plovdivu in dosegel celo vrsto drugih vspehov. Leta 1883. je postal vojaški poveljnik v Varšavi in pozneje generalni guverner. Poljakom ni zaupal in je bil jako strog proti njim. Njegova pretirana strogost je bila menda vzrok, da so ga leta 1895 odstavili. Na njegovo mesto je prišel mileji grof Šuvalov. Gurko je dosegel starost 73 let.

Srbski sodniki. Srbska skupščina je sprejela zakonski načrt, po katerih sodniki ne morejo biti niti odstavljani niti prestavljeni. Kaj pa ako bodo preveč ljubili denar? Sodnike bode volil odbor, v katerem bodo najodličnejši srbski sodniki, potrdil jih bode pa kralj.

Konec Angleške? Po raznih listih se bere o bližajočem se koncu mogočne Angleške. Da ta konec še ni tako blizu, dokazuje »Münchener Allg. Zeitung« s — številkami. Narodno premoženje Angleške je znašalo pred sto leti kakih dve milijardi funtov šterlingov, sedaj se ga ceni na 12 milijard funtov šterlingov. Pred sto leti je brojilo prebivalstvo 15 milijonov, sedaj je prebivalstva 40 milijonov, angleških podložnikov pa je vseh 400 milijonov. Ko je kraljica Viktorija zasedla prestol, imela je država dohodkov 52½ milijona funtov šterlingov, sedaj jih ima 133½ milijona, dočim je narodni dolg zmanjšal se za 150 milijonov funtov šterlingov. Uvoz se je zvišal od 42 na 291½ milijonov funtov. Dolžina angleških železnic se je pomnožila od 111.000 na 22.000 angleških milj. Mornarica Angleške je najmočnejša, trgovska mornarica največja sveta. Vse to je res. Ali pa so tudi podlage tolikega razvoja trdne?

Vožnja z osli napreduje posebno na Nemskem. V Berlinu se je osnovala »Prva berlinska družba za vožnjo z osli«.

Društva.

(Gasilno društvo v Mengšu) imelo je dne 20. t. m. občni zbor in volitev odbora. Za načelnika je bil izvoljen g. Vinko

Majdič, za namestnika g. Fr. Ručigaj, za blagajnika g. Fr. Osredkar itd. Bivši g. načelnik Ivan Gregorec bil je izvoljen za častnoga uda, ter se mu je izrekla topla zahvala za večletni trud, katerega je imel z društvom.

(Predpustno veselico) priredi Il. Bistriški Trnovsko gasilno društvo v nedeljo dne 3. februarja 1901 v hotelu »Ilirija« v Ilir. Bistrici. — Vsopred: 1. Tamburanje, petje in loterija. 2. Prosta zabava. Iz prijaznosti sodelujeta pri veselici tamburaški zbor »Ilir. Vila« in tukajnji pevski zbor. — Začetek ob 8. uri zvečer. — Vstopnina za izvršujoče člane 40 h, za druge 1 K, z družino 1 K 60 h. — K udeležbi uljudno vabi odbor.

(Čitalnica v Brežicah) vabi najuljudneje na koncert in plesni venček v nedeljo 3. febr. v prostorih »Narod. doma«. Godba c. in kr. pešpolka št. 53 iz Zagreba. Začetek ob 8 uri zvečer. Vstopnina za osebo 2 kron.

(Pevsko društvo »Zarja« v Rojanu) vabi na veselico katero priredi v soboto dne 2. febr. (Svečnica) v dvorani »Narodnega doma« v Barkovljah. Vsopred: 1. Vogrič: »Nazdar«, orkester. 2. Ziehner: »Preložit«, valček, orkester. 3. H. Sattner: »Perice«, narodna, mešani zbor. 4. B. Ipa-vic: »V mraku«, pesem, orkester. 5. Anton Foerster: »Domovini«, mešani zbor s tenor solo spremljevanjem orkestra. 6. D. Jenko: »Nek dušman vidi«, orkester. 7. A. Foerster: »Ljubazen do domovine«, mešani zbor. 8. I. pl. Zajc: »Zbor iz opere Zrinsky«, orkester. 9. Zapirajte vrata, veseloigra v jednom dejanju. 10. Ivan: »Sluga«, mazurka, orkester. 11. Prosta zabava. Pri veselici svira popolen orkester pod vodstvom g. Ant. Wagnerja. Začetek veselice točno ob 5. uri zvečer. — Vstopnina k veselici 25 kr., sedeži 10 kr., vstopnina k plesu za gospode 50 kr., za gospice 20 kr. Na obilno udeležbo najuljudneje vabi odbor.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 31. jan. Katoliškona-rodni poslanci kranjski so se danes provizorično konstituirali kot slovanski centrum in so provizorično vodstvo izročili dr. Šusteršiču. On ima nalogo z drugimi slovanskimi poslanci se pogajati o vstopu. Dozdaj so pristopili: Dva katoliška Moravana dr. Stojan in dr. Hruban in od izven-kranjskih dr. Gregorčič, vitez Berks in Žičkar. Vsprejem liberalnih Slovencev je izključen. Dalmatinski Hrvati se bodo jutri posvetovali, kako se bodo ravnali v teh razmerah. Liberalni Slovenci beračijo sedaj pri drugih slovanskih poslancih, naj jim pomagajo priti v zvezo, a v očigled krepkih in stanovit-nih izjav katoliško-narodnih poslancev se zdi izključeno, da bi mogli biti sprejeti.

Dunaj, 31. jan. (C. B.) (Poslanska zbornica.) Kmalu po 11. uri otvori ministerski predsednik Koerber zborovanje in prvo sejo ter predstavi starostnega predsednika posl. Weigela. Takoj navstane velik vrišč mej vrstami čeških radikalcev, ki v češkem jeziku protestujejo proti določitvi Weigela starostnemu predsednikom mej burnimi »hamba«-klici. Vrišč je navstal radi tega, ker je Weigel izjavil, da pred konstitucijo zbornice ne dopusti Čehom oddati pravne izjave. — Ko se je nemir polegel, pozdravi Weigel zbornico ter jo z ozirom na dolgo brezdelnost poziva, naj prične z resnim delom (Dobro-klici, ugovori pri čeških-radikalcih.) Weigel opozarja na vzvišen vzgled cesarjev in zakliče trikratni »hoch« cesarju. Zbornica se navdušeno odzove. — Starostni predsednik se spominja potem smrti kraljice Viktorije s toplimi besedami. Tu navstane nepopisen vrišč mej nemškimi radikalci, ki kličejo »heil« Burom in »Proč z Anglijo«. Konec Weigelovega govora ni bilo mogoče razumeti. — Nato se je vršila obljuba in se rešile nekatere formalnosti. Starostni predsednik določi prihodnjo sejo na 5. februarja ob 11. uri popoldne, ter naznani, da se državni zbor slovesno otvori 4. februarja s cesarjevim prestolnim govorom. — Popoldne je bila prva seja zaključena.

Dunaj, 31. jan. Prva seja danes je bila jako dobro obiskana. Ministerski predsednik je s kratkimi besedami otvoril zasedanje in pozval poslanca Weigela kot najstarejšega, da prevzame predsedstvo. V tem hipu so začeli češki narodni socialisti glasno upiti, ter očitati ministerskemu predsedniku, da so se godile pri ljudskem štetju nepravilnosti in škandali, ter so klicali: Fej Körber! Napovedovali so najhujši odpor, če bo v prestolnem govoru le besedica, ki bi žalila Čehe. Zbornica se je pri tem splošno zadržala mirno, le Schönererjanci in socialisti so zapustili dvorano. Predsednik je na to pozdravil zbornico in prosil, naj se omogoči koristno delo v državnem zboru. Mnogo dela je treba izvršiti, saj zbornica že 4 leta ni prišla do tega, da bi razpravljala o proračunu. Najboljše se bo pospešilo to delo, ako Vsemogočni še dolgo ohrani čilega in zdravega presvetlega vladarja, in pri teh besedah je pozval zbornico, naj zakliče trikrat: Hoch! Ta trenutek so prišli Schönererjanci in socialisti hrupno v dvorano nazaj. Ko je pozivljajal predsednik tudi, naj se izrazi sožalje vsled smrti angleške kraljice, so vpili nemški radikalei: Živeli Buri, doli z Angležii! Na to so delali poslanci obljubo, vsak je odgovoril v svojem materinem jeziku. Predsednik je naznanil, da bo prestolni govor v ponedeljek, prihodnja meritorna seja pa v torek. Pri sklepu se je nemški radikalei vpili: Heil die Buren!, Cehi pa: Doli s Körberjem!

Dunaj, 31. jan. Vseh 21 nemško-radikalnih poslancev pristopi vsenemški zvezi.

Dunaj, 31. jan. Dr. Steinwenderja in od dunajskih kršč. soc. izvoljenega dr. Mayrederja ne marajo sprejeti v klub nemške ljudske stranke. Klub šteje sedaj 47 mož, mnogi poslanci še pristopijo. Oraš je gost.

Dunaj, 31. jan. Rumunski poslanci so si osnovali svoj klub. Predsednik je Lupul, njegov namestnik Wassilko.

Dunaj, 31. jan. Različne češke frakcije hočejo podati državnopravne izjave. Pričakuje se pet takih izjav.

Dunaj, 31. jan. Grof Attems se je izrazil, da noče postati predsednik drž. zbora. Ako bode izvoljen proti svoji volji, odločil bode takoj svoj državno-zborski mandat (?).

Dunaj, 31. jan. Ako bodo Čehi sploh izročili predsedstvu nameravane državnopravne izjave, tedaj hoče nemška ljudska stranka predlagati, naj ugasnejo mandati onih poslancev, ki se pridružijo taki izjavi.

Dunaj, 31. jan. Na univerzi je večer profesor dr. Toldt pri skušnji vrgel nekega židovskega dijaka. Židovski dijaki so zato naredili profesorju strahovit škandal pri predavanju ter so ga hoteli napasti tudi v auli.

Dunaj, 31. jan. Vsenemška zveza v državnem zboru se je konstituirala in

zahteva za predsednika državnega zbora Nemca.

Dunaj, 31. januarja. Podpredsednikom poljskega kluba je izvoljen grof Dzierduszycki.

Dunaj, 31. januarja. Predsednikoma socialnodemokratskega kluba v državnem zboru sta izvoljena poslanca Pernerstorfer in Daszynski, tajnik je Hybesh.

Dunaj, 31. januarja. Bivši minister, član gospodske zbornice baron Pražak je večeraj umrl.

Dunaj, 31. jan. Drž. finančni minister pl. Kallay je obolel.

Dunaj, 31. jan. Nek tukajšnji list poroča, da bode nemški cesar prevzel mirovno posredovanje mej Angleško in Buri ter bode v kratkem radi tega sprejel Krügerja v avdijenci.

Belgrad, 31. jan. Bolgarski knez Ferdinand je v Nišu obiskal srbsko kraljevsko dvojico. Gre se za zvezo Srbije, Bolgarije in Črne Gore pod vodstvom kralja Aleksandra proti Avstriji.

Pariz, 31. jan. Vodje Karlistov so dobili pretilna pisma, v katerih se jim grozi s smrtjo, ako bi poskušali uprizoriti kak upor.

Berolin, 31. jan. Tekom tega leta bode Nemčija dobila devet novih bojnih ladij.

Neapel, 31. jan. Soc.-dem. posl. Rondanija so v San Severo soc. delavci napadli in ga z bodali težko ranili.

London, 31. jan. Zatrjuje se, da lord Salisbury po smrti kraljice ne ostane več dolgo časa na svojem mestu.

Zürich, 31. jan. Tu se snuje odbor, katerega naloga bode spraviti burske žene in otroke v Evropo, v prvi vrsti v Švico in jih do konca vojne preskrbeti. Prostovoljnih doneskov v ta namen so v Švici nabrali že 200.000 frankov.

London, 31. jan. Iz Carnarvona poročajo: Buri so zasedli Vrandlsley. V bližini je velika burska zaloga za posadke v Fraserburgu, Calviniji in Kenhartu.

London, 31. januarja. O napadu na rudnik pri Kleinfonteinu poročajo iz Kapstadta: Napadeni kraj je bil brez straže. 200 do 300 Burov je po načrtu razdrlo stroje. Sodi se, da so jih pri tem podpirali malo poprej odslovljeni delavci.

Shanghai, 30. jan. Li-Hung Čang je nevarno obolel za mrzlico. Pravijo, da bo težko okreval. — Čuang in Yusien sta bila v nedeljo obglavljena.

Frankobrod, 30. j. n. Iz Tientsina se javlja: Okolu 2000 roparjev mej njimi deserterji raznih narodnostij, nadlegujejo zveze mednarodnih čet. Nemški vojaki so šli v boj proti njim.

Umrl so:
29. januarja Rozalija Kralj, sivilja, 25 let, Sv. Petra cesta 71, jetika.
V bolnišnici:
27. januarja. Uršula Pucelj, gostija, 61 let, jetika. — Neža Majhen, gostija, 80 let, insuficienca cordis. — Jakob Šobar, kajzar, 57 let, srčna hiba.
28. januarja. Mihael Wittmann, podobar, 30 let, nephritis acuta paralytic cordis.
29. januarja. Hugon Kronabethvogel, odvetniški uradnik, 33 let.

Cena žltu na dunajski borzi
dné 30. januarja 1901
Za 50 kilogramov.

Pšenica za pomlad . . .	K	7-80	do	K	7-81
Rž za pomlad . . .	"	7-76	"	"	7-77
Tursica za maj. junij /01 . .	"	5-40	"	"	5-41
Oves za pomlad . . .	"	6-45	"	"	6-46

Meteorologično poročilo.
Višina nad morjem 106-2 m. srednji zračni tlak 736-0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nato	Padavina v 24 urah
30. 9. v. v. e.	726-6	-0-9	sl. sever	sneg	
31. 1. jut.	737-5	-3-5	sl. jz.ah	oblač.	11-1
31. 2. popol.	730-3	-1-4	brev.	sneg	
Srednja večerajšnja temperatura -0-4					normale: -1-8

Izjava.
Podpisani gospodarji podobčine rakovske izjavljamo naslednje: Že dalje časa se govori po Rakeku, da bodo „rakovski samci“ napravili predpustni ples v rakovski šoli; tudi vabila so že razposlali, s katerimi vabijo na ples v šolske prostore. Ker nas ni nihče vprašal, ali smo Rakovci s tem zadovoljni ali ne; in ker bi bila sramota za Rakek, da bi se n a š a šola rabila v take namene, zato podpisani javno protestiramo proti taki zlorabi n a š e šole. Kdo pa je kupil šolo? Ali ne podobčina? Kdo pa vzdržuje n a š o šolo? Kdo ima dolžnost skrbeti zanjo? Ali ne občina? Ako pa skrbi občina za šolo, naj tudi občina govori besedo pri tem, v kakšne namene naj se šola rabi! Dotičnik, ki dovoljuje take stvari v šoli, kakor so bali, pa naj poprej nekoliko povpraša po mnenju davkoplačujočega ljudstva! Najmanj pravice do take zlorabe rakovske šole pa imajo takomenovani „rakovski samci“; če ne morejo dobiti drugega prostora za svoj predpustni ples, naj plešejo po „Srnjaku“ z brinjevkami med brinjevim grmičevjem! Šola pa ostani šola! Zato še enkrat: Protestiramo!

Na R a k e k u, 30. jan. 1901.

A. Modic, m. p. župan.
Anton Stražišar, m. p. odbornik. Janez Bombač, m. p. odbornik.

Oklopju slična barva za židovja, katere boja je nespremenljiva, stara, novitna tudi proti vplivu svetlobe, apna in vremena, ter neodkršljiva, je priporočljiva posebno stavbinskim podjetnikom, židarskim mo strom, lišnim posestnikom itd. Poraba je tako preprosta, da lahko vsakdo sam z njo prevleče vnanje dele poslopjega židovja. Edina prodaja pri trdki **BRATA EBERL v Ljubljani**, Frančiškanske ulice.
Vnanja naročila proti povzetju 228 10 11-8

Proti malokrvnosti.

Železnato vino
lekarnarja **G. Piccoli**
v Ljubljani
dvornega zdravnika Nj. Svetosti papeža

ima v sebi **90krat več železa**

kakor druga po reklami nezaslužno sloveča china-železnata vina, katera čisto nimajo več železa v sebi, kakor vsako ceno namizno vino. 4-12

Vsled tega največje jamstvo za izdatnost tega vina pri malokrvnih, neravnih ali vsled boleznih oslabeledih osebah, kakor tudi še posebno pri bledih, slabotnih in bolehalih otrocih. 11. 590 50-31

Dobiva se v steklenicah po pol litra.

Nabirajte že rabljene poštne znamke vseh dežel in vrst, tudi najpogostejše. S tem pomagajte ubogim dečkom pri vzgoji za duhovski stan. Lepe nabožne spom. nke, zlasti križevniške rožne vence, svetinjske sv. Antona in praškega Jezuška dobite za marke. — Pisati in poslati je pisarni »Bellehem« v Bregencu (Predarlško). 1113 25-6.

Pekarija

obstoječa čez 20 let, z vsemi pritliklinami, odda se pod prav ugodnimi pogoji takoj ali po dogovoru pozneje. — Pojasnila daje J. Razboršek, Šmartno pri Lj. 73 (3-3)

Takoj se sprejme 79 (1-2)

cerkvenik in organist.

Več pov. župni urad Zaplano p. Vrhnika.

Hiša (3-3)

s 4 sobami, kuhinjo, shrambo, hlevom, kletjo, sadnim vrtom in nekaj rjive, v **Hudem** na glavni cesti, 10 m. od postaje Zatičina, se pod ugodnimi pogoji in nizki ceni **proda**. — Posedstvo leži na lepem kraju tik glavne ceste in je pripravno za v-ako obrt. V hiši je bila veliko let gostilna, katero je pa sedanj lastnik hiše radi svoje službe opustil. Gostilna bi bila tem bolj na mestu, ker se je c. kr. okr. sodnija iz Zatičine v Višnjo goro preselila in gredo stranke iz Zatičine, Št. Vida in okolice vse tam mimo — Pojasnila daje iz. prijaznosti upravnistvo »Slovenca«.

Družinska pratika

je izšla.

Dobira se komad po 12 kr. = 24 vinarjev po vseh prodajalnicah v mestih in na deželi.

Glavna zaloga pri H. Ničmanu v Ljubljani.

Ceniki za razprodajalce pošiljajo se zastoj.

Dunajska filialka
Hranilne vloge na knjižice s 4%.

Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vrednostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in razvinkuliranje obligacij.

984 13

Živnostenská banka
na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnice v akcijah 20,000.000 K.
Reservni zaklad nad 7,500.000 K.
Centrala v Pragi.
Podružnice v Brnu, Plznju, Budejovicah, Pardubicah, Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Dunajska borza.

Dné 31. januarja.		Dné 30. januarja.		Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878		Salmove srečke, 40 gld.	
Skupni državni dolg v notah . . .	98-35	20 mark . . .	23-53	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4% . .	94- .	St. Genois srečke, 40 gld. . .	19- .
Skupni državni dolg v srebru . . .	98-25	20 frankov (napoleonor) . . .	19-15	Prijoritete obveznice državne železnice . . .	424-50	Waldsteinove srečke, 20 gld. . .	330- .
Avstrijska zlata renta 4% . . .	117-60	Italijanski bankovci . . .	90-45	„ „ južne železnice 3% . . .	341- .	Ljubljanske srečke . . .	58- .
Avstrijska krona rent 4% . . .	98-35	C. kr. cekini . . .	11-32	„ „ južne železnice 5% . . .	121-50	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld. . .	268-25
Ogerska zlata rent 4% . . .	117-40			„ „ dolenskih železnice 4% . . .	99-50	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v . .	6205- .
Ogerska krona rent 4% . . .	92-95			Kred. line srečke 100 gld. . .	387-25	Akcije tržaškega Lloyd, 500 gld. . .	82- .
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld. . .	1706- .			4% srečke dunav. parior. družbo, 100 gld. . .	370- .	Akcije jatne železnice, 200 gld. sr. . .	108- .
Kreditne delnice, 160 gld. . .	666-50			Avstrijskega ruderčega križa srečke, 10 gld. . .	47-75	Splošna avstrijska stavbinska družba . . .	146- .
London vista . . .	240 67 1/2			Ogerskega . . .	23- .	Montanska družba avstr. plan. . .	429- .
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. valj .	117-55			Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld. . .	14-10	Trboveljska premogarska družba, 70 gld. . .	445- .
				Rudolfove srečke, 10 gld. . .	60- .	Papirnih rubljev 100 . . .	253-75

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zrupe pri tlehbanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako tlehbanje. Kulatna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnica delniška družba „**M E R C U R**“ I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Ströbelgasse 2.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocoga obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnice.

Izdajatelj: Dr. Evgen Lampe. Odgovorni vrednik: Ivan Rakovec. Tisk „Kotliške Tiskarne“ v Ljubljani.